

ЯРОСЛАВ ХАШЕК

ХОДЪТ НА ЖИВОТА

Превод от чешки: Таня Капинчева, 2016

chitanka.info

Госпожица Мери каза на господин Уилсън:

— Мили Уилсън, трябва да бъдем честни, вземайки предвид, че утре вече ще бъдем съпрузи. Всеки от нас има някакви недостатъци. Е, нека си разкажем един на друг как е протекъл животът ни досега.

— Аз трябва да започна, ако не се лъжа? — попита господин Уилсън.

— Почни — кимна мис Мери, — но нищо не скривай.

— Добре — съгласи се господин Уилсън, опъвайки се удобно и палейки пура, — роден съм в Мериес в Канада. Баща ми беше добър и силен човек, мила Мери. Гонеше мечките в околността. С една дума добряк. Така живеехме доволни пет години. Въпреки че тогава съм бил едва петгодишен, помня, че вкараха баща ми за десет години в затвора. Татко печелеше пари за нас според възможностите си. От Мериес чак долу до езерата няма богат човек, който до днес да не си спомня за бандата на татко Уилсън. Изкара доста пари като нападаше богатите фермери. Спомням си, че когато бях четиригодишно момченце, ми подари най-прекрасният подарък за имения ден като ме взе да видя как нападат един търговец при езерото. „След година отново ще те взема със себе си“, обеща ми той, но за съжаление не се изпълни неговото и мое желание, тъй като, както казах в началото, получи десет години.

Точно по това време прояви хладнокръвие, когато след прочитане на присъдата каза: „Господа, благодаря ви от името на своите деца. Ежедневно харчех средно по два долара. Годината има 365 дни, т.е. за една година бих похарчил 730 долара. А за десет години 7 300 долара. Благодаря ви, господа, още веднъж от името на своите деца за тези 7 300 долара. Ура!“.

Домакинството се водеше от моята майка. Тя реши, че няма да живеем вън, а ще се преместим някъде долу в града. Но изпита затруднения да продаде чифлика, тъй като майка искаше висока сума, много по-висока, отколкото беше възможно да се плати. И чисто и просто застрахова стопанството. Тайно продадохме запасите. Бях на шест години по това време, когато мама ме извика и каза: „Скъпи сине, мисля, че баща ти много би ти се радвал, тъй като въпреки младостта си проявяваш много хитрост. Знаеш ли какво, би ли искал да видиш голям огън? Такъв един огромен огън, сякаш гори къщата ни и всичко?“. „Естествено, че бих желал да видя подобно нещо“, отговорих.

Майка ми продължи: „Искаше да имаш кутийка кибрит, ето тук имаш пет кутийки и след като ти доставя радост, иди при сайванта, запали там малко слама, но не казвай нищо, понеже татко ти, след като се върне от затвора, ще те убие, знаеш, ще те застреля, както чернокожия Тори“.

Запалих цялата ферма. Тогава спечелихме повече от 60 000 долара. За награда майка ми купи библия, блестящо подвързана с кожа, чийто квадратен сантиметър струваше 1 долар и 25 цента. Това била кожата на вожда на индианското племе сиукс^[1]. Едва по-късно разбрахме, че този вожд е жив и че търговецът на библии ни е подвел.

След като се преместихме в Ню Йорк, моята майка не скръсти ръце. Тази инициативна жена реши, че ще стане собственичка на голям цирк, където участват истински индианци. И написа обява в западните списания, че червенокожи с приличен външен вид и добър глас ще бъдат приети за продукции. Така се случи, че се появиха около трийсет. А измежду тях вождът на сиуксите с името Годадласко или Звънчето — точно този, с чиято кожа ни измами търговецът с библии.

Това беше голяма случайност и майка ми се влюби в този червенокож. И така аз, на осем години, се сдобих с нови братчета, сладки сиуксо-канадчета с малко бронзова кожа, близначета.

Не можа да ги кърми, понеже Годадласко не искаше да бъдат кърмени с млякото на французойка, майка ми беше, както е известно, от Канада, а французите някога застреляли няколко индиански бунтовници. Даде ги да ги кърми негърка. И така се случи, че бащата на моите нови братчета се влюби в тази негърка и, когато бях на девет години, замина с нея на Запад, разваляйки едностранно договора за участие в цирка на моята майка. Тя, разбира се, поиска адвокатска защита, Годадласко или Звънчето беше затворен в някакъв град и при конфронтация с моето мамче я обидил с груба псувня, тя извадила револвер и го застреляла.

Съдебните заседатели я освободиха и нейният цирк се превърна в място за среща на най-доброто общество от Ню Йорк и Бруклин. Срещу такса от 50 цента ме показваше, тъй като аз, деветгодишно момче, по време на съдебния процес срещу майка ми крещях: „Ако я осъдите, ще застрелям всички съдебни заседатели от класове IX, X и XI“.

— Ох — възкликна госпожица Мери, — колко много ви уважавам, Уилсън.

— И след това — продължи господин Уилсън, — на десет години избягах от Бруклин с едно деветгодишно момиченце, вземайки от къщи 10 000 долара. Вървахме нагоре по течението на река Хъдсън от ферма до ферма без спирка, освен като сеяхме под някое дърво, където се прегръцахме и си казахме скъпи...

— Ах, скъпи Уилсън — възхищаваше се Мери.

— Няколко мъже — разказваше нататък, — видели след Олдебей, че разменям стодоларова банкнота, нападناха ни, взеха ни всички пари и ни хвърлиха в реката. Момиченцето отплава, понеже имаше твърде мека глава и ударът с чука на тези мъже я зашемети, а аз, въпреки че също имах разбита глава, изплувах от реката и привечер стигнах до някакво населено място, където взех всички спестявания на тамошния пастор, който се грижеше за мен, и заминах от най-близката гара до Чикаго.

— Подайте ми, моля, ръката си — помоли мис Мери. — Така! Колко съм щастлива, Уилсън, че вие ще станете мой съпруг!

— А после — разказваше Уилсън, — трябваше да разчитам само на себе си. Нещата продължиха така: На десет години почиствах обувки, за подобни случаи, надявам се, сте чувала и трябва да отбележа, че в Европа изречението „Бях чистач на обувки“ винаги се използва в разказите за Америка.

На единайсет години все още чистач на обувки, на дванайсет — също, на тринайсет вече бях изправен пред съда на съдебни заседатели, понеже тежко прострелях своя съперник в любовта. Тази, която обичах, беше на дванайсет години и полирах ежедневно обувките ѝ. След това, представете си, от другата страна на улицата се влюби в нея също чистач на обувки, четиринайсетгодишно момче, и за да ме доvbеси, намали цената с един цент за излъскване на един чифт. Моята обожествявана беше много практична. За да спестява всеки ден по един цент, ходеше при моя конкурент. Купих си револвер, защото този, който носех постоянно у себе си от осемгодишен, не ми се струваше достатъчно надежден, за да може да застреля. Но за съжаление този нов револвер също не успя да застреля съперника ми. Само го раних тежко...

Господин Уилсън въздъхна:

— Затова ви съветвам, мила Мери, не си купувайте никога револвер на системата „Гриани“.

По време на съдебния процес излезе наяве как се казвам, че съм избягал от къщи преди три години и се превърнах в герой на деня. Списание се застъпиха, че ако бъда осъден, народът може в изключителни ситуации, каквато беше тази, да освободи затворника и да подложи на мъчения господата съдебни заседатели. Самият аз държах реч, с която се защитавах и която завърших така: „Граждани, във вашите гласни струни може би вече се заражда потиснато да, много добре, осъден съм. Граждани, във вашите гласни струни може би вече се заражда потиснато не, много добре, освободен съм“.

Това спокойствие не само че предизвика всеобщо удивление, но като резултат беше снето от мен обвинението и господата съдебни заседатели не ходеха вече другаде да си чистят обувките, освен при мен.

Един издател в Чикаго издаде картичка с моя снимка, а един познат богаташ, който не знаеше как да си похарчи парите на стари години, искаше да ме приеме за свой собствен. Също така се преместих при него в двореца му.

Но понеже съм възпитан твърде свободно, не се оставих той да ми прави забележки, с което го ядосах толкова много, че го сполетя удар.

Взех, каквото можах, и заминах на Запад, където в Сан Франциско, вече четиринайсетгодишен младеж, си боядисах бузите жълти, направиха ми дълга плитка и постъпих в шантана^[2] като китаец, който, май единствен, умее правилно да пее американски песни.

Инкогнитото ми беше разконспирирано доста бързо от действителен китаец, търговец, който след представлението започна да говори истински китайски. В гнева си ме преби така, че повече от половин година лежах в болница. След това, мис Мери — разказваше нехайно, — след изписване от болницата ме наеха на един кораб, чисто търговски, който обаче имаше за цел да вършим контрабанда. А после, когато хвърлиха нашия кораб във въздуха, естествено и аз излетях с него, но паднах толкова щастливо, че рибари ме извадиха от водата, закараха ме на сушата и се оказах на сухо в истинския смисъл на думата, също и по отношение на джоба ми. Тогава бях на петнайсет

години. Добрият фермер, който ме прие за пастир, имаше големи стада. И понеже до града беше около пет часа път, не ми представляваше голяма трудност, когато един ден заведох цялото стадо в града и продадох всичките сто и двайсет животни на един търговец с добитък, и избягах на изток.

— Драги Уилсън — възторгваше се Мери, — такъв мъж като вас съм мечтала да имам...

— Търгувах с пушки — продължаваше, — на индианците продавах също алкохол, библии и молитвеници; на седемнайсет години бях най-младият проповедник в една секта, почитан и уважаван сред индианците, и понеже един мой конкурент, също проповедник на секта, правеше по-голям бизнес от мен, особено по отношение на уискито, поръчах да го скалпират...

— Забележителен Уилсън...

— След това редувах различни работи, в сбивания убих пет човека.

— Вие сте убили пет човека, любими мой — ликуваше Мери, — колко очарователен човек сте...

— Две банки обрах и накрая, мила Мери — каза нежно Уилсън, — станах съдружник в банковата фирма „Уилсън и сие“, както и собственик на такава красива дама, каквато сте вие, мис Мери Оуей, собственичка на 2 000 000 рента... Сега разказвайте вие...

— Какво да разказвам? — попита мис Мери. — Само мога да кажа, че бях богата и съм богата, животът ми протича съвсем плавно и мечтаех за такъв мъж като вас, необикновен, не като тези останалите. И вие дойдохте. Дайте ми ръцете си... Обичам ви от първата ни среща...

Говориха още малко и след това, като се разделяха, господин Уилсън каза:

— Добре, утре в 11 сутринта файтон, пастор, църква и заедно, завинаги заедно...

Чудесен човек, казваше си госпожица Мери, когато той тръгна от двореца, изключителен човек, с него ще преживея много.

— А, каква е тази книга, която е оставил? Сигурно е паднала от джоба му.

Внимателно вдигна книгата, лежаща на земята, отвори я и прочете заглавие: „Изкуството да се слисат млади девойки, за да се

влюбят в джентълмени“.

— Хм — каза разочаровано.

Отвори първа страница и видя подчертано изречение: *Всеки се хваща на романтични истории...*

В девет часа сутринта на другия ден господин Уилсън получи следната дълга телеграма:

Мошенико!

Информирах се за вас. Вие нищо хубаво не сте извършил, както ми разказахте, вие никого не сте убил, нито окрал, вие сте напълно обикновен син на Чарлз Уилсън, обикновен, честен гражданин! Съставих си за вас хубаво мнение, мерзавцо! Между нас всичко свърши. Никога повече не искам да ви виждам!

[1] Северноамериканско индианско племе. — Бел.прев. ↑

[2] Увеселително заведение с певица. — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.